

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:
1 óra 60 fillér.
3 óra 1.80 fill.
Vidéken:
1 óra 1 kor. 20 fillér.

KOLOZSVÁRI UJSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Deák Ferencz-u. 18. sz.,
hová minden levelezés
és egyéb küldemény
czimzendő.
Telefon-sz. 261.

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Lapzárás: este 10 órakor.

Felelős szerkesztő: Schaberl József.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Százezrek a lángokban. — Vonat kerekei alatt.

Csatározás.

A pártegység, a melyről dicsőítő költeményeket zengett egykor a félhivatalos költészet, megint kezd fényre derülni. Pozsonyban és Sopronban már tépdésik is a virágait. Pozsonyban in effigie felakasztották az egész hazai kereskedelmet, Sopronban pedig az elegáns Merkur karikás ostorral csördített végig a honi agrárhadon. Lón erre nagy jajveszékelés és csüldökre biztató jelszavak nagyszerű keletje. Az ország jót mulat ezen, mert hogyné volna mulatságos az olyan pártegység, amelyiket össze kell drótozni, hogy meglegyen benne az egység. És hogyné kellene mulatni azon mikor ebben a nagyszerű próbaágyuzgatásban minden oldalról felhangzik a miniszteri biztatás: „csak harmonikusan méltóztassanak verekedni!” A harmónia tehát meg van, már nemesak a verekedésben, hanem a feljajdulásban is. A karikás ostor szépen elsült, mikor az agrárurakat a tulajdon fegyverükkel verték meg. És a mindig serény mezei hadak siettek oduikba, mint a hangya, ez a különben igen haszontalan kis állat, a melyet példaképül választottak az agráriusok. A karikás ostor — hiába — csip. Valami olyasféle a hatása a bőrre, mint a forró vízé a hangyákra. Az ember — az az hogy a hangya — először csak nézi, honnan szakad a nyakába ez a váratlan és forró malaszt, de aztán mégis csak respektálja a helyzetet és — elrebben. Szegény Károlyi Sándor, még a kolompot sem ért rá felkötni a nagy ijedtségben. És most már igazán el lehet hinni, hogy a nagy közgazdasági harcokat

vértelenül fogják megvívni, mikor az agráriusok máris ennyire „tapintatosak.”

Agrárizmus, merkantilizmus minállunk egy kutyán guba mindakettő. Osztályérdekek köntöse mindakettő: ápol és eltakar. Önző vágyakat leppez mind és több-kevesebb maszlagot rejt a közédeknek. Fegyver, de minálunk nem becsületes harcra utal, hanem fortélyos módon. És a jelszavak, melyekkel harcokat kéne szervezni az emberi nyomoruság leküzdésére, ma apró portyázásokra buzdítanak, amelyekben idegen javakat lehet rabolni. Melyik a szebb mikor mindakettő rut, bajos hát megmondani. És az apró ember, akit egymás fejéhez vakdosnak minduntalan a nagy urak, bizonyosan csak keserűséget érezhet, amikor nem érte, hanem vele vivják meg ezt a mentelen csatát. Tudja, hisz a maga fájdalmi árán szerzett tapasztalatok tanítják rá, hogy a vásár, mely az ő bőrére megy, nem az ő bőre nagyrabecsülését jelenti.

De azért ha elébe áll majd a kényszerítő kérdés — úgy lehet nem sokára, hogy odaálljon küzdeni valamennyije együtt és egy célért, tudni fogja, melyik mód az ő harc-neme. Az-e, amely egymaga lejárt kor átkait idézi vissza, vagy az-e, amely jobb léttel kecséget. Az egyikben hazugság és visszavonás minden lépés, a másikkól ha nem csurran is, de legalább cseppen majd valami a szegény ember szérűjére is.

Árva a kis gazda is, a ki ma már napszámmal és rabszolgasággal kénytelenkedik, ha a vagyonáért, amely volt, jelsza-

vakkal fizet az „ingatlan tőke.” Árva az iparos is, akinek nem ad ez a föld egyszer jó esztendőt, más-kor rosztat, csak egyaránt nagyon rosszat. De mindannyinál árvább ma a koldussorba vetett falusi kis boltos. A ki egy munkásélet fáradságai után csüggedten néz elébe a kopogató romlásnak. Végig egy egész osztály számára jelent pusztulást és halált már az első riadó is, amivel harcra indul a „hangya-had.”

Ezekért, — de csakis ezekért — felkellett végre vennie a harcot a jobb belátásnak is. Ha harc, hát legyen harc! Majd meglátjuk, lesz-e magja is? Kimerül-e már a jelszavak keresztüzében is, vagy győzelmet jelenti e végre a polgári elem nyilvánosodottságának a feudális papírsarkányok erősködő prűszkölése fellett?

Ma még csak két kis bolt körül folyik a harc. Az egyikben a megalázott és kitzsított munka védi a maga jussát, melyet évszázadok róttak le számára elismerésül. A másikban a jezsuita szemforgatás kínálja a házilag kezelt törkölypálinkát és tulvilági bucsut. De ezt a harcot nem kell kicsinyleni. Mert benne rejlik a holnap küzdelmeinek gyökere. Ezekben pedig nem lehet kukoricázni, hanem népek és nemzetek sorsa forog majd a kockán.

Nádai Pál.

A kis- és középkereskedő társulat ünnepe.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, okt. 1.

A kis- és középkereskedő társulat zászlóavatási ünnepélyének előkészítő bizottsága vasárnap délután tartott ülésén vette át az egyesület gyönyörű lobogóját a budapesti hungária zászlógyár kiküldött képviselőjétől.

A lobogó nehéz bordó selyemből készült, egyik oldalán a kereskedelmet jelképező Merkurral, „kolozsvári kis- és középkereskedő társulat” alapított 1899. felirással, másik oldalán pedig a város czimere zöld babér koszoruban.

A minden tekintetben remek kivitelű és értékes munkájú lobogót a napokban a Ákonecz Sándor főtéri üzletében közszemlére kiteszik.

Elhatározták továbbá, hogy a bankettet Bogyó és Tauszik kitűnő konyháju vendéglőjében fogják rendezni. Erre jegyek Havas Lázár társulati elnök és Löbli Mihály társ. alelnök üzletében lesznek kaphatók.

Örvendetes tudomásul szolgált, hogy a Mátyás-szobor bizottság az avatás színterül átengedte a király sátorral a Mátyás-teret.

A felavatási ünnepség tehát itt fog lefolyni Hegedűs Sándorné személyes jelenlétében. 12 nyoszolyó leány és 60 kis leányka fogja kíséretét képezni.

A táncverseny és táncvígjáték helyül a Cassino rendezésével, minthogy előzőleg lefoglalta, a Redout összes termeiben lesz.

A bizottság elnöke és titkára vezetésével lázas tevékenységet fejt ki, hogy ez a nagyszabású ünnepség minden tekintetben a legsikerültebb legyen.

Előre is felhívjuk a nagyközönséget derék kereskedőink e szép ünnepségére.

A Mátyás-szobor és a „Pester Journal”.

Kolozsvár, okt. 1.

A Budapesten megjelenő „Pester Journal” czimű politikai lap egyik mult heti számában érdekes dologgal foglalkozik. Azt állítja, hogy a kolozsvári Mátyás-szobor alapját elszámította Fadrusz János mester s az a terület, melyre a főszobor fektetve lesz, sokkal kisebb a szobortestnél úgy, hogy a ló két első lába már nem fekszik a köalappon.

A forrás, melyre a „Pester Journal” híret építi, nagyon is jellemző a fővárosi lapok gyors és hiteles értesüléseire. Jellemző zszurnalisztikai viszonyaink elfajulására is, mert ma ujságíró minden olyan ember, aki többé kevésbé sikerült plágiummal

emeli irodalmi sikereinek kétes értékét és főleg jellemző a hirszolgalatra, hogy ma mindenkitől elfogadunk tudósítást csak magyar nyelvű levélben keresse meg a szerkesztőséget. Ma mindenkit gárdáinkba fogadunk és mindenkinek jogot adunk arra, hogy per „kollegáról“ emlékezzen meg felőlünk a társaságban.

Hogy a fővárosi lapok minden kolozsvári eseményt fejtetőre állítva közölnek, erről rég meggyőződést szereztünk. De hogy létezzon egy sajtóorgánom, amely ilyen jelentős dolgot ennyire tendenciásan elferditett formában regisztráljon, ezt a kollegiális szempontjából sem hittük volna. Már pedig a „Pester Journal“ egy nagy adag fölületeséggel telt és lelkiismeretlenségre valló tudósítást hozott le hasábjain.

A Mátyás-szobor korántsem épült fel egy kezdő avagy gyakorló művész terve szerint. Nincs is „elszabva“ annak egyetlen része sem. Hogy pedig egy ilyen kolosszális alkatásnál a szobortest miért nem fekszi direkt a kőlapot azt tudnia kell minden olyan embernek, aki csak kevéssé is ismerős a szobrászat terén. A ló lábai sineken fekszenek és e sinek vége a régi görög szobrászati iskola szerint pilléreként kell, hogy nyugodjanak.

Tudnia kellett volna ezt a „P. J.“ tudósítójának is, aki ilyen rosszhiszemű és fölületes híradással elárta a közönséget tenni a szoborleleplezés előtti napokat.

Agyuk és taraczkok.

— Reggeli levél. —

Kolozsvár, okt. 1.

Hogy megjöttek újra a zöld füzetecskék, melyek a közös számvetést, előirányzatot, költségvetést mutogatják; beáll újra az az állapot, amikor eszmélni és gondolkodni is alig tudunk, olyan rohamosan megy minden s olyan ellenállhatatlanul ragad és sodor mindnyájunkat a számsorok millós áradata. Véghetetlen szegénységünkben halhatatlan fényt üzünk, folytatjuk a magyar középosztály romlásának példáját, erönkön túl költségeink, de meg nem állunk és meg nem hátrálunk, mert rösteljük megvallani anyagi erönk hanyatlását.

Tegyünk egy futolagos összehasonlítást a magyar állami költségvetés egyes tételei és a közös költség követeléseit kö-

zött, nyomban kitünik belső szegénységünk és nagy hatalmi fényűzésünk aránytalansága.

A magyar állam ez évben kulturális kiadásokra, mintegy harminczötmillió koronát irányzott elő. Ebben bennefoglaltatik az összes állami elemi iskolák, közép-, és főiskolák, templomok segélyezése továbbá az irodalom és művészet állami támogatása. Ezzel szemben a hadügyminiszter harmincznyolcz millió koronát követel taraczkokra és hegyi ütegekre. Ha ebből most kiszámítjuk, hogy kvóta szerint mennyit kell fizessen Magyarország, úgy ebből a többletből bátran kiépíthetők kulturánknak hiányosan összehátrált építményeit.

Ez a summa tizenhárom millióra rug. Ebből pedig fölépíthetnénk négy új egyetemet, szerethetnénk tíz új kórházat, ezeken kívül jutna tekintélyes összeg egyéb czélokra is, melyeknek fenntartási összegét most az állam polgáraitól kell összekoldulnunk.

Ilyen képet nyújt tulerőlködésünk. A keret még diszesebb. Bennt, a vásznan a kultura és hadügy marakodnak, kívül a nyomorgó állampolgárok kiáltták a „panem et circenses!“ megindító jajját.

Ezekre kisésem figyel. Miért is adjunk kenyeret, mikor a világbéke küszöbén taraczkokra és hegyiütegekre van szükségünk!?

Szépirodalmi mellékletünk.

Miként azt már említettük is a „Kolozsvári Újság“ a mai naptól kezdve hetenként egy szép-irodalmi lapot ad mellékletül. A lapszellemiré szét neves fővárosi írók állítják össze. Olvasóink figyelmébe helyen is fölhívjuk erre a külföldi mintára bevezetett változásra és kérjük mindazokat, akik a lapot előfizetik, hogy az előfizetés összegét mielőbb eljuttassák kiadóhivatalunkba, amely az előfizetőknek lakására fogja kihordatni a „Magyar Család Képes Lapját“. Egyebekben az „Előfizetési fölhívás“ szolgáljon magyarázatul.

Százezrek a lángokban.

Kolozsvár, okt. 1.

Elképzelni is hihetetlen az a csapás, mely Kolozsvár egyik duggazdag polgárát érte tegnap. A rokonszenves notabilitás százezreket érő vagyont vesztett el alig öt percnyi idő alatt s a szerencsétlenség anynyira lesújtotta, hogy féltő, nehogy legföltetebb kincsétől foszsa meg a csapás — érzelmi tisztaságától. Az esetről ezeket sikerült megtudnia munkatársunknak:

Sztojanovics Gedeon nyugalmazott es. és kir. ezredes nagy vagyonra tett szert nevének elhalálása után. Tökejének temesebb része holt birtokban feküdt, melyet Sztojanovics pénzzé váltott föl s forgató vagyonát különböző részvényekbe fektette.

Értékpapirjai több százezer koronára rugtak, melyeket íróasztalának fiokjában őrzött.

Tegnap lakására érkeztek unokái, kiket Sztojanovics a délután folyama alatt magukra hagyott dolgozószobájában. A kis gyermekek kutatás közben reabukkantak az íróasztalba elzárt színes részvénytárcákra, melyekkel eleintén játszadoztak s később, mikor mindannyi össze volt gyürve már a kandalóba dobták, hogy néhány pillanat múlva hamuvá válnak.

Sztojanovics csak késő délután vette észre, hogy értékpapirjai hiányzanak. Azonnal kérdőre vonta cselédjeit, de ezek mitsem tudtak a dologról. Végül az unokákhoz fordult, kik a legnaivabb hangon jelentették be az értékpapírok sorát.

Az agg katonát anynyira megrendítette a hír, hogy orvososa aggodalommal néz a közeli napok elé.

HIREK.

Kolozsvár, okt. 1.

— A „Kolozsvári Újság“ szép-irodalmi melléklete. Mai számunkhoz mutatványként csatoljuk a „Magyar Család Képes Lapját“, melyet Goda Géza fővárosi hírlapíró szerkeszt. E számhoz teljesen ingyen jut olvasóközönségünk s ha lapunkat megveszik, az elárusítók semmi külön díjat nem követelhet-

nek a képes mellékletért. Kérjük olvasóinkat, hogy az előfizetés díját mielőbb fizessék be kiadóhivatalunkhoz, hogy a lap jövő heti szétküldésében fennakadás ne forduljon elő.

— **Orvtámadás.** Weisz Salamon Krizbai-utcai lakósnak kellemetlen kalandja akadt az est folyamán. Egy Székely-utcai szatócsüzletben holmi bevásárlást végzett s mikor kilépett a boltból egy előtte ismeretlen ember fejen ütötte. Vértől borítottan jelent meg az inspekcziós rendőrtisztviselő előtt, aki intézkedett, hogy a merénylő ellen nyomozat rendeltesse el.

— **Hivatalos órák a rendőrségnél.** A főkapitányságnál a rendőri ügymenet érdekében, a hivatalos órák megtartása tárgyában aként intézkedett a főkapitány, hogy azok a mainaptól kezdve hétköznapokon d. e. 8 órától, déli 12 óráig és d. u. 3 órától 5 óráig bezárólag; vasár- és ünnepnapokon pedig, d. e. 9 órától, d. e. 11 óráig bezárólag tartassanak. — A hivatalos órákon kívüli ügyeletes szolgálat hétköznapokon mindenkor d. u. 5 órákor, vasár- és ünnepnapokon pedig d. u. 1 órákor veszi kezdetét és tart egyfolytában a rákövetkező nap reggeli 8 órájáig; míg a déli 12 órától 3 óráig, illetve d. e. 11 órától 1 óráig terjedő időközökben a mindenkori napos rendőrbiztos lesz köteles a szolgálatot ellátni.

— **Megverte a férjét.** A papucs kormány zsarnok uralma alatt görnyed évek óta Török József napszámos, Olyan aszszonynyal áldotta meg a teremő, aki nem anynyira a házi dolgok, mint a férjjel való kegyetlenkedés iránt tanusit nagy buzgóságot. Tegnap is oly istenigazában ellátta Török József dolgát, hogy a szegény ember a rendőrok védő szárnya alá került. Neje ellen bűnvádi följelentést tett.

— **Zola Emil halála.** Tegnap számunkban megemlékeztünk a mai kor legnagyobb írójának haláláról. Ujabbban a következő értesítést vettük e szomorú esetre vonatkozólag. Zola Emil falusi birtokáról tért vissza tegnapelőtt, nejevel. Minthogy az utóbbi időben meghült, elrendelte, hogy gyujtsanak be hálószobájába. Zola inasa befütötte a köszén kályhát. A nagy író korán lefeküdt most is mint tenni szokta. A kandalló huzata rossz volt és ennek következtében a köszéngáz nem huzódott ki a kéményen, hanem a hálószobában terjedt el. Zola, mint-

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Unió-u. 24 szám alatti könyvkötészetemet október hó 1-től

Jókai-utca 2. szám alatti bolt helyiségbe

helyeztem át,

ahol már 40 év óta folyton könyvkötő üzlet volt. Minden törekvésem oda fog

irányulni, hogy ezen üzlet jó hírnevét továbbra is fenntartsan, sőt azt fokozott mérvben emeljem. Elvállalalok minden e szak-

mába vágó

könyvkötői munkákat

elkészítés véget a legolcsóbb árban.

Kérem a n. é. közönség b. pártfogását maradok teljes tisztelettel

Bartha Miklós

könyvkötő. 82 1-10

Jókai-utca 2. (gr. Rédey-ház.)

APRÓ HIRDTÉESEK:

LEVELEZÉSEK.

Hűség. Levele van a kiadóban.

Intéző. Levele van a kiadóban.

Keserű pohár. Hallgatása érthetetlen. Miért nem ír? Az utolsó levelet én küldöttem. — Mm.

Közös háztartásra lépnek oly fiatal özvegygyel a kinek tisztességes lakása van és némi nyug-

dija. Én egy magánhivatalnok vagyok és nyugalmas otthonra vágyódom. Levelek a kiadoba „Agg-legény” czímen kéretnek.

Libácskám! Ki volna hajlandó Önök közül egy ábrándos lelki fiatal-embert megvigasztalni? Cserébe versekkel kedveskedem. Leveleiket „Szép vagyok” jelíggel a kiadóhivatal továbbít.

KINÁLAT:

Tanításban gyakorlott, erélyes joghallgató tanítást vállal. Levelet „Szorgalom” czímmre a kiadóhivatalba kérek.

Mátyás király ünnepéyre József főherceg bevonulása alkalmával Ferencz József-uton egy ablak 10 frtért kiadó. Ertekezhetni e lap után.

Lányi Benőné

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-u. 2. sz. emeletén levő

Női kalap

termét ajánlja a m. t. közönség figyelmébe, hol nagy választékba elismert olcsó áron árusít díszített és díszítetlen női kalapokat a legdivatosabb szín és formákban. 81 1—30

Elvállal kalapformázást, festést és díszítést olcsó áron.

HIRDETÉSEKET
legolcsóbban felvállal a
„Kolozsvári Ujság”
kiadóhivatala.

Az igen sokszor betegséget előidéző és különösen alkalmatlan

LEGYEK

elpusztítására nagyon ajánlatos az amerikai méregmentes

TANGLEFOOT

LÉGYPAPIR.

Kapható minden fűszer és papírüzletben és droguistákról.

Főraktár: **H. STÖSSLER**
35 8—25 WIEN, I. Freung 5.

En gros eladás az erdélyi részek számára:
Segesvári és Társánál Kolozsvárt.

Gyermekkoscsik és választéka leszállított áron.

Megérkeztek a sár- és hó-czipők kitünő fajtája.

Legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás!

Kolozsvár, Deák Ferencz-utca 9. szám.

Van szerencsém a nagyrédmű közönség becses figyelmét kitünő minőségű árucikkeimre és dus raktáromra, valamint itt jegyzett árjegyzékemre felhívni.

CZIPŐK ÉS CSIZMÁK ÁRJEGYZÉKE:

1 pár gyermek-czipő	45 krtól	1 pár női papucs	50 krtól
1 pár magas czipő	70 „	1 párnői reggeli finom Mikadó-czipő	75 „
1 pár szeges czipő	95 „	1 pár komót-czipő bőrtalppal	85 „
1 pár posztó-czipő, lakka	1.15 „	1 pár posztó magas fűzős-czipő	1.50 „
1 pár czipő magas szárral, erős	1.45 „	1 pár bőrczipő, czugos, erős	2.30 „
1 pár czipő, legnagyobb	1.80 „	1 pár bőrczipő fűzős	2.40 „
1 pár szép ráncos csizma	2.35 „	1 pár zerge fűzős v. gombos czipő	3.25 „
1 pár férfi czipő	2.45 „	1 pár valódi Chuvrau czipő	4.25 „
1 pár férfi Bergsteiger czipő	2.60 „	1 pár fűzős lakkeczipő keztübbőrel	4.— „
1 pár férfi bélelt czipő	3.34 „	1 pár kitünő fajta sárczipő	1.40 „
1 pár crosslakk-czipő posztóval	4.40 „	1 pár kivágott bőrczipő	1.45 „
1 pár férfi magas csizma	4.80 „	1 pár kivágott lakeczipő	1.75 „

Kalapok, sapkák, harisnyák, kesztyűk és téli alsó trikók; ingek, galérok, esőernyők, utazó-bőröndök nagy raktára.

Kapható valódi legszebb *Bébe mozgó Babák* és *Baba-kocsik* dus választékban és még itt több fel nem sorolható cikkek. Postai megrendelés gyors eszközlése és szelid, pontos kiszolgálás biztosítva. — Maradok kiváló tisztelettel és becses pártfogását kérve.

STARN SIMON, ezelőtt: özv. **KOHN JAKABNÉ.**

KOLOZSVÁRT, Deák Ferencz-utca 9.

84. 1—12.

Megérkeztek a sár- és hó-czipők kitünő fajtája.

Braun Mihály

hangszerkészítő.

Nagy javító műhely, nagy

raktár az összes hangsze-

rek és azok alkatrészeinek.

Kolozsvár,

Vesselényi Miklós-utca 18.

Alapított 1877.

Telefon 77 sz.

KAHAN N. SAMU

szesz nagy kereskedő
Likőr- és Rum gyáros.
Kolozsvár, Deák F-u. 21.

Ajánlja saját főzött
seprő és szilva pá-
linkát továbbá valódi
angol és belföldi Ru-
mot és mindenféle
Liköröket.

Nagyban és kicsinyben.

Szolíd áruk mellett.

Mártonosi Péter

férfi és női
czipész

üzletét visszahelyezte

Széchenyitér 17-ik szám alá.

Ajánlja magát e szakba vágó

férfi-, női és gyermekeczipők

elkészítésére

legujabb divat szerint és a leg-

jutányosabb áruk mellett.

Invitások gyorsan és pontosan esztö-

zöltenek.

HALLÓ!

Új tűzifa üzlet.

A legjobb és legolcsóbb
tűzifát Löbli Dániel és
társa új tűzifa üzletében
lehet megrendelni.

Fatelep: Vasuti csuza.

Megrendelhető

Löbli Dániel

fűszer üz-

letében

Heltai-utca

7. sz. ☎ 41.

HALLÓ!

KNAPCSIK és SZENTKIRÁLYI

uri és női

czipészek.

Első erdélyi

czipőfelsőrész készítő.

KOLOZSVÁRT,

Deák Ferencz-utca 8-dik szám.

BEÁTH E. SÁNDOR

varrógép, kerékpár nagyraktára
hangszerüzlete ☎ Kolozsvár.

Motorerőre
berendezett
mechanikai
műhelyem-
ben a javítá-
sak gyorsan
és olcsón el-
készülnek.

Kerékpáro-
kat veszek,
becserélek és
kölesön is
adok. Tani-
tási díj 6 ko-
rona.

Müller utóda

SOMLYAI M.

Kolozsvárt, Kossuth Lajos-u. 4.

Ajánlja: üveg-,
porcelán-, lám-
pa és háztartási
eszközök raktá-
rát.

Lámpa javítá-
sok, kép kere-
tezősek ere-
deti gyári
árakon.